

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnavdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 266 5 november 2024

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de Natuurvereniging KNNV

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Hans Sanches ligt sinds 21 oktober wederom in het ziekenhuis; hij is geopereerd aan darmkanker. Als je Hans wilt steunen stuur een email aan natuurlijkdelfland@knnv.nl

Jaarthema 2024: Schoner water

Soort van het seizoen Herfst: ijsvogel

Kijk in oktober tot en met december uit naar prachtige vogel; maak foto's en meld deze via natuurlijkdelfland@knnv.nl; vermeld plek waar je ze gezien hebt.

Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema Schoner water, [klik hier](#) voor de informatiebrief.

Oproep waarnemen getijgerde lijmspuiters

NATURE
TODAY

Wie wil er nou
geen getijgerde
lijmspuiters in huis?

EIS Kenniscentrum Insecten

Marieke Kramer (teamlid Abtswoudsepark Biodivers) wil graag de volgende waarnemingsoproep doen:

gevraagd worden om waarnemingen van de **getijgerde lijmspuiters** door te geven

Meer weten over dit merkwaardige spinnetje? [Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland knot weer wilgen

Het knotseizoen is weer gestart. Help mee de wilgen te knotten oftewel het groene fitnessen. Niets heerlijkers om de wind door je haren te voelen, een dikke tak uit een wilg te zagen of in de pauze met elkaar te kletsen. Ook wordt de natuur rond- en op de knotwilgen bekeken en naar behoefte gefotografeerd.

Natuurlijk Delfland zorgt voor gereedschap, koffie, thee en koeken. Het is raadzaam stevige schoenen en nauwsluitende kleding te dragen. Bij regen gaan de activiteiten niet door.

Belangstellenden boven de 15 jaar die graag hun handen uit de mouwen steken zijn welkom. Vraag nadere Informatie en een aanmeldingsformulier aan via natuurlijkdelfland@knnv.nl.

Of bel Geert van Poelgeest, 06 – 33 00 17 42.

Hier starten we het knotten (elke 14 dagen worden er op deze plekken wilgen geknot):
 09.30 – 12.30 uur, Westland
 10.00 – 12.30 uur, Maasland
 10.00 – 12.30 uur, Delft
 10.00 – 12.30 uur, Rijswijk

6 november, 10.00 – 12.00 uur, Natuurcafé braakballen pluizen, Melarium, Delft

Het natuurcafé is niet zomaar een café. Het is een plek waar liefhebbers van de natuur samenkomen. Onder het genot van een kopje koffie of thee, kun je hier ervaren uitwisselen en er over leren.

Kom naar het Natuurcentrum Het Melarium in het Ackderijkse bos in Delft.

[Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.](#)

8 november, 13.00 – 15.00 uur, Tuin voor de dieren, `s-Gravenzande

We zijn bezig om de Tuin voor de Dieren te ontwerpen en in te richten. In deze tuin kunnen diverse wilde dieren leven of voedsel vinden. Denk daarbij een egel, vlinders, bijen, vleermuizen, vogels als huismus. Help hierbij. De tuin ligt op het terrein van de Dieren Opvang Centrum Westland aan de Vierschaar 18, 2691 MT `s-Gravenzande.

Meer inlichtingen en aanmelden bij natuurlijkwestland@knnv.nl

10 november, een hele dag, bezoek aan het Denkende bos (Thinking Forest), Epe (Gld)

Wat is het Denkende Bos? Het is een expositieruimte in de buitenlucht waar ecologie, hedendaagse kunst en wetenschap elkaar ontmoeten. Het zijn kunstwerken van hout, in balans met de natuur en overgeleverd aan de elementen. Het is dan ook de bedoeling dat ze uiteindelijk vergaan. Gerbrand Burger is de initiatiefnemer van dit bos, dat een onderdeel is van het landgoed Welna in Epe. "Het is eigenlijk een museum zonder muren, tussen de bomen, in het landschap." Geef je op bij Anneke Luyten, via natuurtaal@delfland.knnv.nl

De reisgaat met OV, een enkele reis is ca. 2,5 uur. Na opgave volgt daarna informatie

10 november, 13.00 – 15.00 uur, Poel Vlaardingen

We volgen een nieuwe poel in Vlaardingen. Na aanleg is het de vraag hoe de biodiversiteit zich ontwikkelt. De impressies van de bezoeken zijn te vinden op de website: [klik hier](#)
 De poel ligt tussen twee bestaande watergangen langs de westzijde van de A4. We volgen deze poel in haar ontwikkeling. De locatie is te bereiken vanaf de Korhoenlaan en de toegangsweg ten noorden van het sportveld.

12 november, 14.00 – 16.00 uur, bestuursvergadering het Melarium, Delft

gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft. Als je de agenda wilt ontvangen? Stuur een email aan natuurlijkdelvland@knnv.nl

Elke donderdag 10.45 uur, omroep Delft

Het onderwerp Biodiversiteit wordt besproken.

Landelijke Nieuwsbrief

Onze landelijke vereniging geeft een Nieuwsbrief uit.

Als je deze wilt ontvangen ga naar <https://knnv.nl/>

Rol naar beneden en vul na deze regel je gegevens in.

Op de hoogte blijven? Schrijf je nu in!

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Tuintip Fruitbomen

Oogst de laatste appels en peren.

Fruitbomen kunnen het beste tussen eind november en eind december worden geplant. De kans dat ze 'aanslaan' is dan het grootst. Ze hebben dan nog de tijd om nieuwe wortels te vormen, voordat ze in het voorjaar uitlopen.

Sterrenhemel

dinsdag 5 november

19.11: Tussen 19.11 en 22.39 uur staan alle Galileïsche manen ten westen van Jupiter. Van binnen naar buiten: Europa, Io, Ganymedes en Callisto. Jupiter staat in het oostnoordoosten op een hoogte van 18° boven de horizon. De Zon staat 36° onder de horizon en het is goed donker. Om de Galileïsche manen van Jupiter te bekijken is een verrekijker op statief al genoeg.

woensdag 6 november

19.34: Vanavond zijn een bedekking door de planeetschijf van Jupiter en verduistering van Ganymedes voor een groot deel waar te nemen. De verschijnselen beginnen om 19.34 uur met het einde van de verduistering, wanneer Ganymedes uit Jupiters schaduw tevoorschijn komt, en eindigt om 22.35 uur, op het moment dat Ganymedes weer van achter Jupiter verschijnt.

donderdag 7 november

18.46: De ster Terebellum (60 Sagittarii), een ster van magnitude +4,8 in het sterrenbeeld Boogschutter, wordt bedekt door de Maan. Om 18.46 wordt de ster bedekt door de onverlichte maanrand en om 19.34 komt deze weer tevoorschijn van achter de verlichte rand.

zaterdag 9 november

02.52: Vannacht is een overgang van de Jupitermaan Io en van Io's schaduw over de planeetschijf van Jupiter volledig waar te nemen. De schaduwovergang begint om 2.52 uur, wanneer Io's schaduw op het oppervlak van Jupiter verschijnt, en eindigt om 5.46 uur, op het moment dat Io de Jupiterschijf weer achter zich laat.

06.55: De Maan is in de fase van Eerste Kwartier. De rechter helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is vooral in de avond en vroege nacht zichtbaar. Rond, en vooral voor Eerste Kwartier is een goed moment om het maanoppervlak waar te nemen; Op de grens tussen het verlichte en het donkere deel van de Maan komt de Zon net op. Hierdoor werpen bergen en krateranden lange schaduwen, wat een extra diepte-effect veroorzaakt.

zondag 10 november

03.05: Tussen 3.05 en 7.14 uur staan alle Galileïsche manen ten oosten van Jupiter. Vanaf Jupiter gezien zijn dat Io, Ganymedes, Europa en Callisto. Jupiter staat in het westzuidwesten op een hoogte van 48° boven de horizon en de planeet is gemakkelijk te vinden.

21.20: In de nacht van 10 op 11 november is een overgang van de Jupitermaan Io en van Io's schaduw over de planeetschijf van Jupiter volledig te zien. De schaduwovergang begint om 21.20 uur, op het moment dat Io's schaduw op het oppervlak van Jupiter verschijnt, en eindigt om 0.12 uur, op het moment dat Io de Jupiterschijf weer achter zich laat.

Groene winkel

Onder andere het verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Een plus een is meer-Hoe planten en dieren zich voortplanten, door Katherine Roy Prijs: € 17,95

Overall om je heen plant het leven zich voort. Zoogdieren en insecten. Vogels en reptielen. Bomen en mossen. Vissen en kikkers. Voor alles wat leeft is voortplanting even onmisbaar als voedsel, water en zuurstof.

In 'Eén plus één is meer' ontdek je hoe planten en dieren zich voortplanten en hoe fascinerend dat is. Hoe organismen elkaar ontmoeten, hun DNA delen en baby's laten groeien. Van eekhoorn tot zalm en van vlinder tot eik.

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

17/10, boomspiegel, Azielaan, Delft, Lia Claus

Stek een boom, struik, plant dat lukt meestal wel. Eerst de stekjes in glas water dan snel de aarde in en veel water geven indien nodig met biologische mest.

Zie de foto van de boomspiegel ik heb van een struik beneden een stukje afgeknipt en iets wat op klimop lijkt ook en een stuk geranium ook in de grond gezet en zie het resultaat.

23/10, **raapzaad** (brassica), Delfgauw, Bart Hendriks

23/10, **stadsduif**, Delft centrum, Bart Hendriks

23/10, **huisvlieg** op het gordijn, Tanthof west, Delft, Lia Claus

24/10, de bladeren verkleuren .....Herfst
Bruun van der Steuijt

24/10, **zwartwordende zalmplaat** in bloempot met **Hosta**, Marja Doeleman

25/10, **Aziatisch lieveheersbeestje**, Lia Claus

25/10, plantsoen Aziëlaan plat gemaaid, Delft, Lia Claus

25/10, opkomende zon, Bruun van der Steuijt

25/10, **zadelzwam**, overvloedig aanwezig op Tanthofkade, Tanthof West, Delft, Huub van 't Hart

25/10, **parelhoenchampignon**, overvloedig aanwezig op Tanthofkade, Tanthof West, Delft, Huub van 't Hart

25/10, **schubbige bundelzwam** overvloedig aanwezig op Tanthofkade, Tanthof West, Delft, Huub van 't Hart

25/10, **gewone oesterzwam**, overvloedig aanwezig op Tanthofkade, Tanthof West, Delft, Huub van 't Hart

26/10, **trechter oesterzwam**, Haagwegbos, Wilco Vos

26/10, geweldige herfstkleuren bij school in Tanthof-oost, Marja Doeleman

29/10, **wilgen** bij zonsopgang, 's-Gravenzande, Dick Voogd

31/10, **ooievaar**, polder van Biesland, Lia Claus

2/11, zwarte kraai, Kijkduin. Lia Claus

3 oktober, Dag van de bodemdieren: mijn balkon scoort een 8! Aukje Gjaltema

nb: Ik heb niet speciaal gezocht, dit is gewoon wat ik tegen kwam toen ik de beide parasolvoeten leeg en schoon maakte, zodat ze in de berging kunnen.

Totaalscore: **8,0**

Soort tuin: Balkon

Zonnig/warm en droog weer

Regenworm: 1-2, strooiseleter

Huisjesslak: 3-10, boerenknoopje

Pissebed: meer dan 10, ruwe pissebed

Duizendpoot: 1-2, steenloper

Andere waargenomen dieren: springstaartjes, spaanse aardslak, glanzende agaathoorn, grote steatoda, zebraspringspin, gewone zakjesdrager, schildluis

Dag van de waarneming: **03-10-2024**

Hoe lang heb je gezocht? 1-15 minuten

Naaktslak: 3-10

Spinachtige: 1-2

Miljoenpoot: meer dan 10

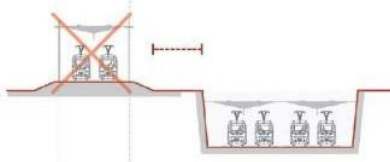
Mier: 3-10, wegmier

TERUGBLIK: Activiteiten

2 okt. Natuurlijk Delfland: variant Catamaran voor spoorverdubbeling

Op de zoomsessie van Prorail over de spoorverdubbeling op 2 oktober waren opnieuw de vijf varianten op tafel. Natuurlijk Delfland pleit voor de variant met de minste schade voor natuur en landschap van Midden-Delfland. Dat is een variant op de half verdiepte variant C van Prorail. Zie tekening Prorail. Het grote nadeel van de Prorail-variant is dat de vier sporen in één tunnelbak aan de westzijde van het huidige talud komen te liggen. Dat betekent aantasting van de natuurwaarden aan de westzijde o.a. de Rietput Vockestaertpad van Natuurmonumenten en de Eendenkooi Groenweg van Staatsbosbeheer, waarvan Natuurlijk Delfland het onderhoud verricht. De Rietput Vockestaertpad is ook nog eens een onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland. Dat betekent dat niet zonder toestemming van de provincie een aantasting kan plaatsvinden en zeker niet in het geval er andere redelijke oplossingen mogelijk zijn. Die oplossing vindt Natuurlijk Delfland in de Catamaran-variant. Leg aan weerszijden van het huidige talud in de bestaande spoorloten een verdiepte tunnelbak voor twee sporen. Zie tekening catamaran. Het bestaande talud komt dan vrij voor fiets- en wandelpaden, waterberging en ecologische verbindingen. Prorail heeft toegezegd deze variant op de half-verdiepte variant mee te nemen in de variantenstudie.

C. Verdiept – half verdiept

24 oktober, Erfgoednetwerk Delft bij elkaar

Sinds kort is Natuurlijk Delfland betrokken bij het Erfgoednetwerk Delft. Dat bestaat uit de Delftse erfgoedorganisaties als Delfia Batavorum, Museum van Marken en van de gemeente (archieff, monumenten en archeologie) en DOK, Museum Prinsenhof en Oudheidkundige Werkgroep Delft. We waren te gast bij Museum Prinsenhof. Zie foto Huub van 't Hart. Na een presentatie over de aanstaande verbouwing van het Prinsenhof is in groepjes gesproken over nieuwe taken en wensen. Door Natuurlijk Delfland is een pleidooi gehouden om groen erfgoed op hetzelfde niveau te behandelen als al het andere erfgoed.

Naast het al bestaande rapport van de historische Delftse Groene Parels tot 1945 is een inventarisatie noodzakelijk van de moderne Groene Parels na 1945.

24 oktober, paddenstoelenexcursie, Bieslandse Bos, Delft

Een stralende ochtend en om 10 uur op pad met de paddenstoelenclub met ongeveer 10 mensen. We gaan een stuk van het Bieslandse bos bekijken, gisteren hebben Corry en ik alvast gekeken. Er is erg veel leuks te zien in dit gebied, zeker onder de bomen staat het vol. De tijd vliegt en we moeten keuzes maken om om 12 uur terug te zijn, dat loopt ook wat uit.

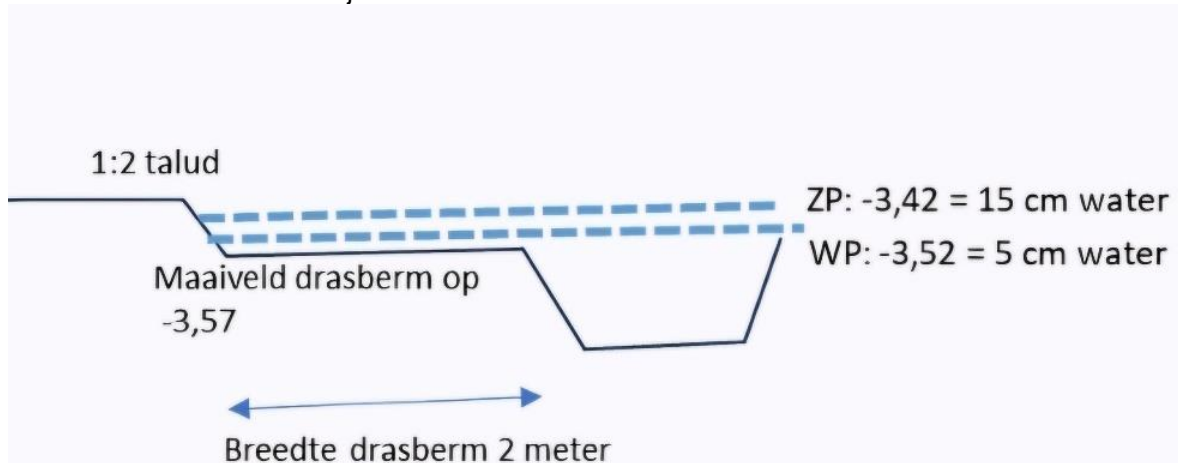
Wil je ook een keer mee om deze wonderde wereld te ontdekken? Kijk op onze site. Jannie de Jong.

24 oktober, compensatie Warmteling voor hardhouten oeverbeschoeiing Slinkslootpad

Natuurlijk Delfland protesteerde tegen het aanbrengen van kilometerslange hardhouten beschoeiing langs de poldersloot van het Slinkslootpad langs de A4 in Midden-Delfland, wat haaks staat op eerder gemaakte afspraken. Samen met Bart van Berkel, senior boswachter beheer van Staatsbosbeheer is een compensatievoorstel ingediend voor natuurvriendelijke oevers met drasberm langs het aansluitende Veenweidepad.

Bart van Berkel laat het volgende weten: "Onderstaand profiel voor drasberm heb ik met Warmteling gedeeld voor ons perceel aan het Veenweidepad. In deze dagen zal de aannemer starten met de uitvoering.

Conclusies: maaiveld drasberm ontgraven naar -3,57; talud van drasberm naar oorspronkelijke maaiveld op 1:2, breedte van drasberm (exclusief talud) 2 meter. Zie foto ontwerptekening. Deze drasberm kan een belangrijke rol spelen in de natte verbinding voor de Noordse woelmuis tussen de Vlietlanden en de Akerdijkse Plassen.

25 oktober, 13.00 – 15.00 uur, Tuin voor de dieren, 's Gravenzande

De helft van de haag is ontdaan van onkruid en enkele dode bomen verwijderd.

25 oktober, 10.00 – 12.30 uur, knotten op de Eendenkooi aan de Groeneweg,

Zaterdag met prachtig weer gestart met het knotten aan de Groeneweg. De heenweg was al leuk doordat de smienten weer terug zijn uit het hoge noorden en alle sloten er vol mee zaten. Bij de Eendenkooi waren we met een groep van 20 knotters die begonnen zijn om de noordrand van de Eendenkooi en een deel van het griendbosje weer zichtbaar te maken. Want inmiddels staat het riet, brandnetels en braamstruiken huizenhoog en moesten we ons eerst hier doorheen werken om bij onze knotwilgen te komen. We hebben een aardige start gemaakt, maar zijn nog lang niet klaar en zijn hier nog wel een paar zaterdagen actief. Frank Herfs

25 oktober, bezoek Partij van de Dieren aan Heemtuin Molenvlietpark

Op verzoek van de Partij van de Dieren gaf Ondine Kloppenburg een rondleiding in de Heemtuin Molenvlietpark aan Leonie Gerritsen van de fractie Den Haag van de Partij van de Dieren. Zie foto Huub van 't Hart. Andere leden van de fractie waren verhinderd. De Heemtuin is aangelegd bovenop de BoogieWoogie-tunnel van de Rotterdamsebaan. Natuurlijk Delfland werkt met een team aan de biodiversiteit in de tuin.

Ook het landgoed Zeerust is bezocht, de fractie gaat aan PvdD-wethouder Barker vragen of er nog geld beschikbaar in de 'landgoederenpot' is om ook hier de biodiversiteit te bevorderen.

Tot slot is landgoed Vredenoord bezocht. Hier lopen procedures tegen het kappen van 354 bomen en de bouw van appartementen in die NNN-gebied. Hiertegen heeft de provincie mede bezwaar gemaakt. Nog in september heeft de eigenaar illegaal 36 bomen gekapt, waarvoor Natuurlijk Delfland en KNNV Den Haag om handhaving hebben gevraagd. De gemeente Den Haag stuurde een boswachter die de illegale kap van 36 bomen heeft geconstateerd. Zie foto Huub van 't Hart voor de kaalgekapte plek.

Leonie Gerritsen (l) en Ondine Kloppenburg

26 oktober, 20.00 – 21.30 uur, Nacht van de nacht, Monster

Het was heerlijk weer, de deelnemers zagen heel duidelijk het licht op het land en de donkere hemel boven zee.

26 oktober, egelhuis in Pasgeld

Elly Koole meldt dat man Henk een prachtig egelhuis heeft gebouwd. Zie foto. Er komt nog een waterdicht dak op en dan kan het met stro gevuld worden en geplaatst in de tuin in Pasgeld, goeie actie! Huub van 't Hart

28 oktober, Raad van State geeft bewoners Godfried Bomansplantsoen (Rijswijk) gelijk

De uitspraak verplicht de gemeente het bouwplan te herzien en de parkeerproblemen op te lossen. Bewoners twijfelen: "Er is ons beloofd dat er rondom het nieuwe gebouw extra groen zou komen, maar waar moeten de extra parkeerplaatsen dan worden gerealiseerd?" Eerder heeft Natuurlijk Delfland op verzoek van de bewoners een Quickscan van de natuurwaarden in het plantsoen opgesteld.

Voor de QuickScan zie kennisbank Natuurlijk Delfland, [klik hier](#)

Het plantsoen is rijk aan stinzenflora met o.a. Anemone blanda, penningkruid, kleine maagdenpalm, sneeuwkllokje, Italiaanse aronskelk en daslook. Zie foto Huub van 't Hart.

Daslook

30 oktober, R.K. Begraafplaats aan de Dijkweg in Naaldwijk: niet klaar voor Allerzielen

Net als vorig jaar had de Werkgroep Behoud R.K. Begraafplaats Dijkweg in Naaldwijk het kerkhof een oprisbeurt willen geven met het oog op Allerzielen.

Het parochiebestuur gaf daarvoor echter géén toestemming. Sinds 18 september hangt er ook een hangslot aan het hek van het achterste deel van het kerkhof. Nabestaanden druipen af, want ze

kunnen hun bloemen niet op de graven neerleggen...

Het parochiebestuur ziet geen kans om de begraafplaats uit 1828 te restaureren, vandaar dat het bestuur het kerkhof wil ruimen. In 2020 werd daarom, door parochianen en niet-parochianen, de werkgroep Behoud R.K. Begraafplaats Dijkweg opgericht (zie rkbn.nl). Er is van diverse kanten hulp voor onderhoud en restauratie aangeboden. Natuurlijk Delfland is bereid om het groenonderhoud op zich te nemen.

De werkgroep wil graag met parochiebestuur en bisdom overleggen over behoud en restauratie. Want op dit kerkhof ligt veel Naaldwijkse geschiedenis. Steun betuigen aan de redding van het kerkhof kan nog steeds via petities.nl (zie Naaldwijk)

31 oktober, Delfse wilgentenen naar olifanten in Blijdorp

Natuurlijk Delfland werkt aan recycling van de wilgentenen die vrijkomen bij het knotten van de knotbomen. In overleg met afdeling BOR van gemeente Delft, die enthousiast reageert, zijn via Team Bomen aan Blijdorp de takken als voer voor de olifanten aangeboden. Blijdorp laat weten: "Wij hebben tot een met december genoeg aanvoer van wilgentakken. Begin januari kan er gekeken worden naar de status van de hoeveelheid en aanvoer van de wilgentakken." Zie foto Diergaarde Blijdorp. [Klik hier](#)

2 november, 10.00 – 12.30 uur, wilgenknotten Abtswoude, Biesland, Maasland, Rijswijk, Tuwijk, Vlaardingen en Westland

Geen bericht ontvangen.

2 november, 10.00 – 12.30 uur, wilgenknotten Abtswoude, Frank Herfs

Zaterdag waren we met een groep van 28 knotters verzameld aan de Kwartelstraat om hier verder te gaan met het geriefhoutbosje, waar we twee weken geleden het knotseizoen begonnen. Daarnaast hebben we een deel van de groep afgesplitst om nog 11 wilgen te knotten bij de Waaier. Nadat ze dit geklaard hadden, zijn ze ons weer verder komen helpen aan de Kwartelstraat. Het was weer prachtig weer om te knotten en met een lekker zonnetje werden alle grote afgezaagde takken over de sloot op een hoop gegooid, zodat deze takken op een later tijdstip door de gemeente door de versnipperaar gehaald kunnen worden. We hebben het geriefhoutbosje nog niet helemaal klaar en moeten het over twee weken helemaal afmaken en verder opruimen.

Acrobatiek aan de Kwartelstraat

bosjesmannen

of bosjes mannen?

2 november, 9.30 – 12.30 uur, wilgenknoten in Westland, Clazien en Ton Koene

Vanmorgen bij rustig herfstweer begonnen 18 knotters en twee buurtbewoners aan de klus om 36 wilgen te knotten, die in de afgelopen twee jaar behoorlijk vol gegroeid waren met takken. Iedereen had er weer héél veel zin in.

De aangewezen locatie was de Nieuwe Tuinen in de Lier. De naam is bijzonder als je kijkt hoe de naam ontstaan is. In 1875 werd boerenland langs de Brede Lee verkaveld tot tuinbouwbedrijven. Er werden zeven vaarsloten gegraven, om de bereikbaarheid te vergroten. Nieuwe Tuinen is ook de naam van de aangrenzende wijk. (bron: [www.@erfgoedwestland.nl](http://www.erfgoedwestland.nl))

Om half tien arriveerde óók de regionale omroep. De WOS wilde een reportage maken van onze verrichtingen op deze Natuurwerkdag. Om een goed beeld te krijgen van wat knotten inhoudt, vroeg de WOS om een interview met een ervaren- en een beginnende knotter.

Jan E. staande op de trap gaf een uitgebreide uitleg over wat knotten inhoudt en welke natuurorganisaties zoal betrokken zijn bij natuuronderhoud in de regio.

De groep

uitleg vanaf de trap

het paadje Nieuwe Tuinen

Yvonne, die voor het eerst kwam helpen, wilde wel meewerken om voor de camera te vertellen wat zij daarvoor van Jan M, de instructeur, geleerd had. De journalist van de WOS is de gehele ochtend aanwezig geweest en heeft veel filmopnamen gemaakt, want hij wilde o.a. goed in beeld krijgen wat het verschil is voor en na het knotten. Omdat wij bezig waren in een smal weggetje, en er veel knotters tegelijk bezig waren, kreeg je goed te zien hoeveel werk er verricht werd. Af en toe werd de knotter aan de overkant gewaarschuwd als er weer een tak afgezaagd naar beneden werd gehaald. De buurt was erg blij met ons, want voorbijlopende- en actief meewerkende bewoners vertelden dat dit weggetje erg donker was om 's avonds en 's-nachts doorheen te lopen.

Na de koffie zijn de knotters nog verderop op deze locatie gaan knotten tot half een. Het was een geweldig begin van het seizoen, iedereen bedankt voor het goed op de kaart zetten van onze activiteit.

4 november, 9.00 uur, zwerfafval rapen Groene Strand, Monster

Er is weer flink geraapt.

5 november, 20.00 - 21.45 uur, Platform Groen Delft bijeen

Tien afgevaardigden van Delftse natuurorganisaties en de gemeente spraken elkaar over de natuur in de stad. Natuurlijk Delfland vroeg aandacht voor de biodiversiteit bij kruispunten en de kwaliteit van de stadswateren. De gemeente werkt o.a. aan beschoeiing en nieuw hekwerk van het Hertenkamp en geeft aandacht aan de biodiversiteit van het bosplantsoen in de stad door meer variatie. De gemeente gaat met Den Haag, Midden-Delfland en Maassluis werken aan Groene Cirkels met een wilde bijenlandschap als doel. Vogelwacht meldt dat op de TUD Campus er vier ijsvogelwanden

komen en vraagt aandacht voor het concept van de Basis Kwaliteit Natuur. HHD gaat aan de slag met het keurmerk voor ecokleurmaaien van oevers. Delft Bloeit is hard bezig met het besteden van de Rabobank-sponsoring van vergroening van zes schoolpleinen en daar komen er nog vier bij. Op de tuinen van ATV Levenlust wordt verder gewerkt aan projecten voor meer biodiversiteit. Met de Natuurwacht gaat het goed; zo goed dat er een wachtlijst is voor de jongste groepen. Nieuwe vrijwilligers als begeleider zijn daarom van harte welkom.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier](#) voor meer informatie

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Piet Makkes, redactie

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Europees-milieuagentschap: "KRW-doelen in 2027 niet haalbaar." (KRW=Kaderrichtlijn Water)

Hoe zit het? [Klik hier](#)

Slechts 37 procent Europese KRW-wateren heeft goede ecologische status

Van de ruim 100.000 Europese waterlichamen die deel uitmaken van de Kaderrichtlijn Water, heeft 37 procent een goede ecologische status. Nederland telt 745 KRW- lichamen en daarvan kreeg in 2022 nog geen enkele de kwalificatie 'goed'. Lees en huiver: [klik hier](#)

Nieuwsbrief Greenport West-Holland: "Biodiversiteit is gemeengoed geworden"

Biodiversiteit is niet alleen goed in de strijd tegen ziekten en plagen, het is gemeengoed geworden, [klik hier](#)

SOS Slaapkamer: burgeronderzoek naar pesticiden in de slaapkamer

Hoe gezond is uw slaapkamer? [Klik hier](#)

Ambrosia herkennen en bestrijden | NVWA (Nederlandse voedsel- en waren autoriteit)

[Klik hier](#)

Mengseltoxiciteit oppervlaktewater opgenomen in Bestrijdingsmiddelenatlas

[Klik hier](#)

Haal de natuur in huis met een natuurrijke tuin.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.